

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 568
Warszawa, 23 lipca 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie uczczenia 119. rocznicy stracenia Stefana Okrzei.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy panią poseł Annę Marię Żukowską.

(-) Włodzimierz Czarzasty; (-) Jacek Czerniak; (-) Krzysztof Gawkowski; (-) Maciej Konieczny; (-) Katarzyna Kotula; (-) Piotr Kowal; (-) Anita Kucharska-Dziedzic; (-) Marcin Kulasek; (-) Łukasz Litewka; (-) Wanda Nowicka; (-) Dorota Olko; (-) Arkadiusz Sikora; (-) Marta Stożek; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Tomasz Trela; (-) Katarzyna Ueberhan; (-) Joanna Wicha; (-) Dariusz Wieczorek; (-) Marcelina Zawisza; (-) Anna Maria Żukowska.

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia lipca 2024 r.
w sprawie uczczenia 119. rocznicy stracenia Stefana Okrzei

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd Stefanowi Okrzei, członkowi PPS i Organizacji Bojowej PPS, straconemu 21 lipca 1905 roku na stokach Cytadeli Warszawskiej.

Stefan Okrzeja wychował się na warszawskiej Pradze. Jeszcze przed wybuchem rewolucji 1905 roku wstąpił w szeregi OB PPS i brał udział w walkach z caratem. W okresie rewolucji uczestniczył w akcjach wymierzonych w rosyjskie władze policyjne. Po nieudanym zamachu na oberpolicmajstra Karla Nolkena był więziony w Pawilonie X Cytadeli, gdzie został poddany torturom. Po procesie przed sądem wojskowym Okrzeja został skazany na śmierć przez powieszenie.

Stefan Okrzeja był jednym z wielu polskich socjalistów, których egzekucji dokonano na stokach Cytadeli Warszawskiej. Marcin Kasprzak, Józef Montwiłł-Mirecki, Henryk Baron zostali straceni przez rosyjski carat w tym samym miejscu co Romuald Traugutt czy Jan Jeziorański.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oddaje im cześć jako bojownikom i wzywa do należytego uczczenia ich pamięci w przypadającą w przyszłym roku 120. rocznicę rewolucji 1905 roku. To wydarzenie historyczne zasługuje na godne i mądre upamiętnienie, miejsca kaźni, takie jak Brama Straceń Cytadeli Warszawskiej, na uporządkowanie licujące z majestatem śmierci za niepodległą i demokratyczną Polskę.

UZASADNIENIE

Stefan Okrzeja był wybitnym działaczem polskiego ruchu socjalistycznego. Jak wielu jego przedstawicieli łączył walkę o wyzwolenie społeczne z walką o niepodległą Polskę. Był aktywnym uczestnikiem Rewolucji 1905 roku. Pojmany przez władze carskie został poddany torturom, skazany na śmierć i stracony.

Okrzeja jest jedną z wielu ofiar rosyjskiego samodziśawia. Należy do szeregu działaczy lewicy, którzy za walkę o swoje przekonania zapłacili najwyższą cenę. Jednocześnie jego aktywność wpisuje się w tradycję niepodległościową i insurekcyjną, którą symbolizują inni straceni na stokach Cytadeli Warszawskiej, w tym Romuald Traugutt.

Upamiętnienie przez Sejm RP rocznicy śmierci Okrzei stanowić będzie dla instytucji państwa bodziec do godnego upamiętnienia 120. Rocznic Rewolucji 1905 roku, przypadającej na przyszły rok.

Teren Cytadeli Warszawskiej, będący miejscem ważnych wydarzeń historycznych dla społeczeństwa polskiego, zmienia się w ostatnich latach. Ukończono budynki Muzeum Historii Polski i Muzeum Wojska Polskiego. Wyremontowano również Muzeum X Pawilonu. Niestety z tymi inwestycjami w sposób negatywny kontrastuje teren Bramy Straceń, Bramy Okrzei i ulicy Skazańców. To miejsce kaźni polskich bohaterów narodowych walczących w XIX i na początku XX wieku z carskim zaborcą.

Przedstawiciele środowisk, dla których bliska jest tradycja niepodległościowej lewicy, w tym tradycja PPS, od lat podnoszą temat złego stanu technicznego obiektu, będącego miejscem kaźni polskich patriotów. W ostatnich miesiącach doszło do pogorszenia stanu technicznego obiektu. Pamiątkowe tablice z nazwiskami pomordowanych zostały odgródzone od placu metalowym ogrodzeniem, zabezpieczającym schody, co de facto utrudnia organizację odchodów patriotycznych. 120. rocznica Rewolucji 1905 roku powinna być bodźcem do zmiany tego stanu rzeczy.